

ZASADY OCENIANIA - język polski klasa V

I. SPOSOBY SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH

1. Ocenie podlegają:

- ✓ aktywność,
- ✓ prace wykonywane na lekcji, prace twórcze,
- ✓ odpowiedzi ustne,
- ✓ prace pisemne, testy, sprawdziany, dyktanda,
- ✓ recytacja prozy i poezji,
- ✓ prace domowe,
- ✓ przygotowanie do zajęć,
- ✓ sposób prowadzenia zeszytu,
- ✓ prace dodatkowe (dla chętnych),
- ✓ praca w grupach,
- ✓ udział w konkursach klasowych, szkolnych, międzyszkolnych, przedstawieniach,
- ✓ różnorodne działania twórcze, w których uczeń prezentuje swoje pasje i wykorzystuje uzdolnienia.

2. Oceny cząstkowe uczniów otrzymuje za:

a) w zakresie pisania:

- ✓ sprawdziany, testy, prace klasowe obejmujące zakres materiału z jednego działu,
- ✓ kartkówki z materiału z 3 ostatnich lekcji,
- ✓ dyktanda (1-2 razy w miesiącu)
- ✓ pytania dotyczących treści przeczytanej lektury ,
- ✓ prace domowe,
- ✓ wypowiedzi pisemne na ustalony temat,
- ✓ systematyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego – 2 oceny w półroczu
- ✓ udział w konkursach polonistycznych.

b) w zakresie mówienia:

- ✓ odpowiedzi ustne obejmujące zakres materiału z trzech ostatnich lekcji (słownictwo; wiadomości z gramatyki i ortografii; dłuższa wypowiedź ustna na zadany temat),
- ✓ aktywność podczas zajęć (nagradzana plusami „+” - za 3 plusy ocena bardzo dobra lub minusami „-” za nie wykonywanie poleceń nauczyciela - 3 minusy ocena niedostateczna.

3. Zasady wystawiania i poprawiania ocen:

- 1) Oceny są jawne zarówno dla ucznia jak i rodziców. Sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne uczniów i jego rodzice (prawni opiekunowie) otrzymują do wglądu na następujących zasadach:

- a) uczniowie otrzymują prace do wglądu na lekcji, na której odbywa się ich omówienie,
 - b) prace klasowe, kartkówki nauczyciel udostępnia rodzicom uczniów (na ich prośbę) na zebraniach lub w trakcie indywidualnych konsultacji,
 - c) sprawdziany są przechowywane przez nauczycieli w szkole do ostatniego dnia roku szkolnego.
- 2) Uczeń może być w wyjątkowych sytuacjach nieprzygotowany (np) do lekcji :
- a) uczeń ma prawo do 3 nieprzygotowań bez ponoszenia jakichkolwiek konsekwencji (nieprzygotowania za wyjątkiem zapowiedzianych wcześniej prac domowych , kartkówek i prac klasowych),
 - b) uczniowie reprezentujący szkołę w zawodach i konkursach mają prawo do nieprzygotowania w dniu następnym (za wyjątkiem zapowiedzianych sprawdzianów),
 - c) uczniowie zgłaszają swoje nieprzygotowanie na początku lekcji, zostaje ono zaznaczone w dzienniku. Nieprzygotowanie nie dotyczy zapowiedzianych prac pisemnych – z wyjątkiem spraw losowych uznanych przez nauczyciela,
 - d) jeżeli uczeń nie zgłosi swojego nieprzygotowania - braku pracy domowej , otrzymuje ocenę niedostateczną, a uzupełnioną pracę pokazuje na następnej lekcji.
- 3) Prace klasowe są zapowiedziane z 7 dniowym wyprzedzeniem.
- 4) Prace klasowe są obowiązkowe dla ucznia. Jeżeli uczeń nie przystąpił do sprawdzianu lub pracy klasowej w wyznaczonym terminie z powodu usprawiedliwionej dłuższej nieobecności (powyżej 3 dni), powinien to uczynić w terminie do dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły, przy krótszej nieobecności (do 3 dni) pisze sprawdzian na najbliższych ustalonych przez nauczyciela zajęciach.
- 5) Uczeń musi poprawić ocenę niedostateczną w ciągu 2 tygodni od daty rozdania prac klasowych, może też jeśli zechce, poprawić ocenę dopuszczającą z pracy klasowej. Prawo do poprawy uczeń ma tylko jeden raz. W przypadku poprawy w dzienniku zapisywane są obydwie oceny.
- 6) Datę pisania poprawy oraz datę pisania pracy klasowej, na której uczeń był nieobecny ustala nauczyciel po konsultacji z uczniem.
- 7) W razie niestawienia się ucznia we wskazanym terminie, otrzymuje on ocenę niedostateczną.
- 8) Kartkówka (10 –20 min.) może odbywać się bez zapowiedzi. Nie ma limitu kartkówek w ciągu dnia ani tygodnia.
- 9) Oceny z kartkówek nie podlegają poprawie.
- 10) W pracach klasowych nauczyciel może przewidzieć zadania o podwyższonym stopniu trudności nie wykraczające poza podstawę programową stwarzające możliwość uzyskania oceny celującej.
- 11) Prace klasowe oceniane są wg skali procentowo – punktowej:
- a) 0 – 29% punktów – stopień niedostateczny,
 - b) 30- 49% punktów – stopień dopuszczający,
 - c) 50-69% punktów – stopień dostateczny,
 - d) 70-85% punktów – stopień dobry,
 - e) 86-100% punktów – stopień bardzo dobry,
 - f) na ocenę celującą należy zdobyć 100% punktów oraz wykonać zadanie dodatkowe o podwyższonym stopniu trudności nie wykraczające poza podstawę programową.
- 12) Na lekcji oceniana jest aktywność za pomocą + . 3 plusy zamieniane są na bdb.
- 13) Nauczyciel na bieżąco informuje uczniów o otrzymanej ocenie i uzasadnia ją zgodnie z przyjętymi wymaganiami edukacyjnymi:
- a) z odpowiedzi ustnej bezpośrednio po jej uzyskaniu,
 - b) z prac klasowych najpóźniej w ciągu dwóch tygodni od daty sprawdzianu,
 - c) z kartkówki w terminie do 7 dni.

- 14) Ocena klasyfikacyjna śródroczna i roczna nie jest średnią wszystkich uzyskanych ocen. Oceny wystawia się z uwzględnieniem ocen cząstkowych z zachowaniem następującej wagi:
- ✓ prace pisemne (sprawdziany, prace klasowe) – waga 5
 - ✓ dyktanda, kartkówki, krótkie testy – waga 4
 - ✓ czytanie, odpowiedzi, recytacja – waga 3
 - ✓ aktywność – waga 2
 - ✓ zeszyt – waga 2
- 15) Na koniec półrocza lub roku szkolnego nie przewiduje się sprawdzianów zaliczeniowych czy odpowiedzi ustnych, aby poprawić ocenę – na ocenę śródroczną i roczną uczeń pracuje cały rok.

4. Kryteria oceniania poszczególnych form:

a. **Kryteria oceniania wypowiedzi ustnych** - przy ocenie odpowiedzi ustnej bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- ✓ zgodność wypowiedzi z tematem,
- ✓ stopień wyczerpania treści,
- ✓ rozwinięcie odpowiedzi, spójność i logiczne uporządkowanie wypowiedzi,
- ✓ płynność mówienia, dobór słownictwa, przestrzeganie poprawności językowej.

b. **Kryteria oceniania prac pisemnych** - przy ocenie pracy pisemnej bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- ✓ zgodność z celem i tematem oraz jego rozwinięcie,
- ✓ dobór treści (twórczy lub odtwórczy, formułowanie wniosków, samodzielność i oryginalność sądów – w zależności od tematu),
- ✓ właściwa realizacja formy wypowiedzi (lub jej stosowne dobranie),
- ✓ kompozycja wypowiedzi, logiczne uporządkowanie treści z zachowaniem proporcji, spójność tekstu,
- ✓ język, jego bogactwo i komunikatywność, poprawność językowa, urozmaicenie składni,
- ✓ pisownia - przestrzeganie norm (ortografia, interpunkcja, akapity, czytelność i estetyka zapisu).

Za pracę nie na temat uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną bez względu na pozostałe walory pracy.

Ocenę celującą za pracę otrzymuje uczeń, który nie popełnił błędów ortograficznych, interpunkcyjnych, językowych i rzeczowych, zastosował interesującą formę wypowiedzi, wprowadził środki celowo wzbogacające wypowiedź oraz wykazał się wrażliwością polonistyczną i umiejętnościami wykraczającymi poza materiał obowiązujący w danej klasie.

c. **Kryteria dyktand**

Kryteria oceny dyktand ustalane są do każdego dyktanda indywidualnie w zależności od jego trudności.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń za dyktando o podwyższonym stopniu trudności, w którym nie popełnił błędów ortograficznych ani interpunkcyjnych.

3 błędy interpunkcyjne liczone są jako 1 błąd ortograficzny.

d. **Technika głośnego czytania** - przy ocenie głośnego czytania bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- ✓ płynność czytania (ilość pomyłek, „zacięć”, poprawki wskazane przez nauczyciela),
- ✓ wyraźna wymowa (uczeń jest słyszany i rozumiany), właściwe tempo czytania, intonacja, modulacja głosu, przestrzeganie znaków interpunkcyjnych.

e. **Recytacja** - przy ocenie recytacji bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- ✓ znajomość tekstu (ilość pomyłek, „zacięć”),
- ✓ wyraźne mówienie (uczeń jest słyszany i rozumiany),
- ✓ właściwe tempo mówienia (dostosowane do sytuacji lirycznej ukazanej w wierszu; przestrzeganie znaków interpunkcyjnych),
- ✓ wyraziste mówienie (uczeń dostosowuje sposób mówienia do sytuacji lirycznej ukazanej w teście; głosem wyraża uczucia, zaciekawia, wzrusza itp.).

f. **Zeszyt przedmiotowy** - przy ocenie zeszytu bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- ✓ systematyczność prowadzenia notatek,
- ✓ poprawność językową i ortograficzną zapisów,
- ✓ realizację uwag nauczyciela dotyczących prowadzenia zeszytu oraz zadań domowych,
- ✓ czytelność, przejrzystość, estetykę.

g. **Praca w grupach** - przy ocenie pracy w grupie bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- ✓ ogólne zaangażowanie w pracę grupy,
- ✓ bezpośredni wkład w realizację powierzonego zadania,
- ✓ stopień wywiązania się z pełnionej funkcji,
- ✓ umiejętność współpracy z innymi,

Praca w grupie może być oceniana w skali „1” – „6” lub za pomocą plusów i minusów. Indywidualna ocena ucznia nie musi być taka sama, jak oceny jego kolegów z grupy, zależy bowiem od jego indywidualnego zaangażowania.

II. WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY – Słowa na start, klasa 5.

Dział nauczania		POZIOM PODSTAWOWY		POZIOM PONADPODSTAWOWY		Pół ocze
		dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	
K s z t a l c e	czytanie	Opanował technikę czytania	Potrafi czytać płynnie z przygotowaniem	Czyta tekst z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych	Czyta tekst płynnie, poprawnie pod względem dykcji, intonacji, akcentowania	
	czytanie ze zrozumieniem	Czyta ze zrozumieniem krótko tekst	Wyszukuje potrzebne informacje o świecie przedstawionym, streszcza, wyjaśnia.	Czyta ze zrozumieniem tekst informacyjny, notatkę prasową, tekst poetycki	Czyta ze zrozumieniem tekst dłuższy i teksty niewspółczesne, dostrzega obecność symboli	

n i e k u l t u r o w o - l i t e r a c k i e	lektura	Zna fragmenty dłuższych tekstów literackich omawianych na lekcjach, umie wskazać bohaterów, poszukuje odpowiedzi na zadane pytania	Wypowiada się krótko na tematy związane z przeczytaną lekturą, próbuje ocenić postępowanie bohaterów, podaje motywy postępowania, dokonuje podziału bohaterów na głównych i pobocznych, zna pojęcie „narrator”, „narracja”, zna rodzaje narracji	Zna omawiane teksty w całości, potrafi sformułować opinię dotyczącą lektury, bohaterów, przebiegu zdarzeń, potrafi wyodrębnić wszystkie elementy świata przedstawionego w oparciu o tekst literacki	Zwraca uwagę na problematykę utworu, wskazuje motywy wędrowne, wnioskuje o cechach bohaterów na podstawie ich zachowania	
	poetyka	Odróżnia prozę od wiersza, Przy pomocy nauczyciela wskazuje epitet, porównanie, zdrobnienie, zgrubienie, wyraz neutralny, wyjaśnia, co to jest rym	Dostrzega specyfikę języka poetyckiego Wyszukuje w wierszu poznane środki poetyckie, wie, co to jest nastrój wiersza, wie, kto to jest podmiot liryczny	Potrafi odróżnić ujęcia metaforyczne od dosłownych Rozpoznaje i podaje przykłady poznanych środków stylistycznych, odszukuje w tekście informacje na temat podmiotu lirycznego, wyjaśnia sens utworu	Odróżnia pojęcia: narrator, podmiot mówiący, autor Rozpoznaje i nazywa poznane środki stylistyczne, podejmuje próby interpretacji, wyszukuje rymy i nazywa ich rodzaje	
	gatunki literackie	Zna pojęcie powieści	Nazywa cechy gatunkowe	Wskazuje w tekście przykłady ilustrujące cechy gatunkowe	Potrafi porównać cechy gatunkowe opowiadania i powieści	
		Zna pojęcie mitu i bajki	Nazywa cechy gatunkowe	Wskazuje w tekście przykłady ilustrujące cechy gatunkowe	Potrafi porównać cechy gatunkowe mitu i bajki	
	wiedza o kulturze	Rozróżnia różne przekazy (dzieło plastyczne, prasa, film, teatr, telewizja, słuchowisko, internet)	Odróżnia specyfikę tekstów kultury, zna rodzaje i charakterystyczne cechy danego przekazu, zna podstawowe pojęcia z zakresu wiedzy o kulturze	Zna podstawowe pojęcia związane z danym przekazem artystycznym i czynnie się nimi posługuje	Świadomie posługuje się podstawowymi pojęciami poznаныmi na lekcjach związanymi z różnymi przekazami	
korzystanie ze źródeł informacji	Potrafi korzystać ze słownika ortograficznego i języka polskiego, z pomocą nauczyciela korzysta z encyklopedii	Zna słowniki: ortograficzny, języka polskiego, frazeologiczny, wyrazów obcych i bliskoznacznych, encyklopedię PWN i wie, do czego służą	Samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela	Biegłe posługuje się słownikami, świadomie z nich korzysta, dobiera źródła informacji stosownie do potrzeb		
K s z	formy wypowiedzi	Z pomocą nauczyciela próbuje zredagować opis krajobrazu i dzieła sztuki	W miarę samodzielnie redaguje krótki opis krajobrazu i dzieła sztuki	Samodzielnie redaguje opis krajobrazu i dzieła sztuki	Sporządza wyczerpujący opis krajobrazu i dzieła sztuki	

t a l c e n i e j ę z y k o w e		Z pomocą nauczyciela próbuje napisać streszczenie	W miarę samodzielnie streszcza krótkie teksty	Samodzielnie streszcza wybrane teksty, potrafi wymienić najważniejsze cechy streszczenia	Streszcza w myśl zasady „maksimum treści – minimum słów”	
		Z pomocą nauczyciela rozpoznaje i próbuje napisać instrukcję	W miarę samodzielnie sporządza instrukcję	Samodzielnie redaguje instrukcję, wskazuje jej najważniejsze elementy	Redaguje określone instrukcje poprawne pod wzgl ortograficznym, stylistycznym i gramatycznym	
		Z pomocą nauczyciela rozpoznaje i próbuje sporządzić przepis	W miarę samodzielnie sporządza przepis	Samodzielnie redaguje przepis, wskazuje jego najważniejsze elementy	Redaguje określone przepisy poprawne pod wzgl ortograficznym, stylistycznym i gramatycznym	
		Redaguje z pomocą nauczyciela krótkie opowiadanie z dialogiem	W miarę samodzielnie redaguje krótkie opowiadanie z dialogiem z zachowaniem porządku chronologicznego	Samodzielnie redaguje opowiadanie z dialogiem, przestrzegając zasad kompozycyjnych	Pisze opowiadanie z dialogiem na określone tematy, przestrzegając zasad kompozycyjnych, gramatycznych, ortograficznych i stylistycznych	
		Próbuje zredagować zawiadomienie i gratulacje z pomocą nauczyciela	Wymienia informacje, które należy uwzględnić w zawiadomieniu i gratulacjach ; podaje zasady pisowni zwrotów grzecznościowych; samodzielnie redaguje zawiadomienie i gratulacje	Samodzielnie redaguje zawiadomienie i gratulacje uwzględniając wszystkie niezbędne informacje, stosując zasady pisowni zwrotów grzecznościowych	Redaguje zawiadomienie i gratulacje , pamiętając o niezbędnych informacjach i właściwym układzie graficznym tekstów	
	komunikacja	Posługuje się językiem czynnym w zależności od sytuacji, zadaje proste pytania i udziela odpowiedzi, rozumie intencje wypowiedzi	Formułuje wypowiedź ze świadomością celu: pyta, odpowiada, poleca, prosi, zaprasza, odmawia, żegna, wita, dziękuje, przedstawia, argumentuje, zachęca (reklamuje), komentuje, informuje	Poprawnie odczytuje intencje wypowiedzi, inicjuje i rozwija dialogi, w zależności od intencji wypowiedzi	Wyraża i uzasadnia swoje zdanie na określony temat, formułuje zwięzłe i trafne argumenty, aktywnie uczestnicząc w dyskusji	
		Rozumie znaczenie wyrazów wieloznacznych w kontekście, podaje przykłady użycia w wypowiedzi	Przy pomocy nauczyciela doбира wyrazy bliskoznaczne, przeciwstawne, pokrewne, podejmuje próby wyrażania własnego zdania, wskazuje w tekście wyrazy potoczne	Tłumaczy znaczenie przerośnych związków frazeologicznych, zastępuje wyrazy potoczne słownictwem literackim, tworzy wyrazy na podstawie definicji, wyraża własne zdanie stosując odpowiednie zwroty i wyrażenia	Dbą o bogactwo języka: unika powtórzeń, wprowadza porównania, proste związki frazeologiczne, zna pojęcia: synonim, antonim, homonim	

wypowiedzenie	Rozumie pojęcie <i>zdanie</i> , wskazuje podmiot, orzeczenie, nazywa określenia	Wskazuje związki wyrazowe, poszczególne części zdania, odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, rozróżnia zdanie i równoważnik zdania, przekształca zdanie na równoważnik i na odwrót, układa zdania złożone	Przekształca zdania pojedyncze na złożone i odwrotnie, zachowując ich treść, przestrzega zasad interpunkcji, wyjaśnia co określa przydawka, dopełnienie i okolicznik, czym są wyrażone i na jakie pytania odpowiadają	Z dużą swobodą posługuje się różnymi wypowiedziami, odróżnia zdanie podrzędne od nadrzędnego, układa zdania do wykresów zdań złożonych, bezbłędnie podaje nazwy wszystkich części zdania pojedynczego rozwiniętego	
części mowy	Zna czasownik i z pomocą nauczyciela rozpoznaje go w tekście, określa jego formy	Tworzy bezokolicznik od formy osobowej i odwrotnie, rozróżnia postać czasownika	Poprawnie odmienia czasowniki	Biegłe odmienia czasowniki	
	Zna rzeczownik i z pomocą nauczyciela rozpoznaje go w tekście, określa jego formy	Odmienia przez przypadki proste przykłady rzeczowników i wskazuje związki rzeczownika, potrafi przekształcić czasownik i przymiotnik na rzeczownik	Poprawnie odmienia przez przypadki przykłady rzeczowników i wskazuje związki rzeczownika, potrafi przekształcić czasowniki oraz przymiotniki na rzeczowniki (nazywające cechy i czynności)	Bez błędnie tworzy określone formy rzeczowników	
	Zna przymiotnik i z pomocą nauczyciela rozpoznaje go w tekście, próbuje odmieniać	Odmienia przymiotnik, wskazuje związki przymiotnika	Nazywa poprawnie różne formy przymiotnika i stosuje w zdaniach	Nazywa bezbłędnie różne formy przymiotnika i stosuje w zdaniach	
	Zna liczebnik i z pomocą nauczyciela rozpoznaje go w tekście	Rozróżnia liczebniki główne, porządkowe, zbiorowe, wskazuje związki liczebnika	Poprawnie odmienia i słownie zapisuje liczebniki w odpowiednim przypadku	Stosuje poprawne formy liczebników	
	Zna przysłówek i z pomocą nauczyciela rozpoznaje go w tekście	Wskazuje przysłówki, łączy przysłówki z czasownikami	Poprawnie stosuje formy przysłówek, układa zdania z przysłówkami oznaczającymi miejsce, czas i sposób	Bez błędnie stosuje formy przysłówek, układa zdania z przysłówkami oznaczającymi miejsce, czas i sposób	
fonetyka	Odróżnia głoskę od litery, samogłoskę od spółgłoski, dzieli wyrazy na sylaby, wie, na którą sylabę pada najczęściej akcent w języku polskim	Rozpoznaje „i” zgłoskotwórcze, zmiękczające, poprawnie akcentuje wyrazy, w których akcent pada na drugą sylabę od końca, zna podział spółgłosek	Wymienia głoski bezdźwięczne i ich dźwięczne odpowiedniki, twarde i ich miękkie odpowiedniki, ustne oraz nosowe	Potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu fonetyki, zna zasady akcentowania na trzecią i czwartą sylabę od końca	

	ortografia i interpunkcja	Zna podstawowe zasady ortograficzne poznane na lekcjach	Pisze ze słuchu, stara się stosować poznane zasady ortograficzne (ó, rz niewymienne, wielka i mała litera, pisownia cząstek „bym, byś, by” z czasownikami, pisownia rzeczowników i przymiotników wielką i małą literą) i interpunkcyjne (spójniki, zdania złożone)	Zna zasady poznane na lekcjach, popełnia nieliczne błędy	Zna i poprawnie stosuje zasady poznane na lekcjach	
--	------------------------------	---	--	--	--	--

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności określonych na ocenę dopuszczającą w wymaganiach edukacyjnych.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia co najmniej **dwa** spośród poniższych warunków:

- Posiada rozszerzoną wiedzę i umiejętności przewidziane programem nauczania w klasie szóstej.
- Jego wypowiedzi ustne oraz pisemne są bezbłędne i cechują się dojrzałością myślenia.
- Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych.